

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Τροποποίηση της μεθόδου υπολογισμού για τα κατ' αποκοπήν ποσά και τις ημερήσιες χρηματικές
ποινές που προτείνει η Επιτροπή στις διαδικασίες επί παραβάσει ενώπιον του Δικαστηρίου της
Ευρωπαϊκής Ένωσης**

(2019/C 70/01)

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), όταν η Επιτροπή παραπέμπει κράτος μέλος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διότι παραβίασε το δίκαιο της ΕΕ, το Δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει οικονομικές κυρώσεις σε δύο περιπτώσεις:

- Όταν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι κράτος μέλος που παραβιάζει το δίκαιο της ΕΕ δεν έχει ακόμη συμμορφωθεί με προηγούμενη απόφαση με την οποία διαπιστώνεται η εν λόγω παραβίαση (άρθρο 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ).
- Όταν κράτος μέλος παρέβη την υποχρέωσή του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς μιας οδηγίας που εκδόθηκε σύμφωνα με νομοθετική διαδικασία στο εθνικό δίκαιο (άρθρο 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ).

Και στις δύο περιπτώσεις η κύρωση συνίσταται σε καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού, προκειμένου να τιμωρηθεί η ύπαρξη της ίδιας της παράβασης⁽¹⁾ και ημερήσιας χρηματικής ποινής, προκειμένου να τιμωρηθεί η συνέχιση της παράβασης μετά την απόφαση του Δικαστηρίου⁽²⁾. Η Επιτροπή προτείνει ένα ποσό για τις οικονομικές κυρώσεις στο Δικαστήριο, το οποίο λαμβάνει την οριστική απόφαση.

Η γενική προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά τον υπολογισμό της κύρωσης που προτείνει είναι καθιερωμένη. Από το 1997⁽³⁾, και όπως αναφέρεται στις διαδοχικές ανακοινώσεις⁽⁴⁾, εφαρμόζει μια προσέγγιση που αντικατοπτρίζει τόσο την ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους όσο και τη θεσμική του βαρύτητα. Αυτό εφαρμόζεται μέσω του επονομαζόμενου «συντελεστή Ν»⁽⁵⁾. Ο συντελεστής αυτός συνδυάζεται με άλλους παράγοντες — τη σοβαρότητα της παράβασης και τη διάρκειά της — κατά τον υπολογισμό της προτεινόμενης κύρωσης από την Επιτροπή. Μέχρι σήμερα, ο συντελεστής Ν υπολογίζεται με αναφορά στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) ενός κράτους μέλους και στον αριθμό των ψήφων που διαθέτει στο Συμβούλιο⁽⁶⁾.

Ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε πρόσφατα ότι οι κανόνες ψηφοφορίας του Συμβουλίου δεν μπορούν πλέον να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτόν⁽⁷⁾. Κατά συνέπεια, η μέθοδος θα πρέπει να βασίζεται στο ΑΕΠ των κρατών μελών ως κυριότερο στοιχείο.

(1) SEC(2005) 1658, σημείο 10.3.

(2) SEC(2005) 1658, σημείο 14.

(3) Μέθοδος υπολογισμού των χρηματικών ποινών που προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο 171 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Συνθήκη ΕΚ) (ΕΕ C 63 της 28.2.1997, σ. 2).

(4) Βλέπε ιδίως την αναδιατυπωμένη ανακοίνωση SEC (2005) 1658, την ανακοίνωση με τίτλο «Εφαρμογή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της Συνθήκης» (ΕΕ C 12 της 15.1.2011, σ. 1) και την ανακοίνωση με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα» (ΕΕ C 18 της 19.1.2017, σ. 10).

(5) SEC(2005) 1658, σημείο 14.

(6) Όπως οριζόταν στη Συνθήκη ΕΚ.

(7) Απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2018 στην υπόθεση C-93/17, Επιτροπή κατά Ελλάδας.

Η Επιτροπή ανέκαθεν θεωρούσε ότι οι κυρώσεις πρέπει αφενός να λειτουργούν αποτρεπτικά και αφετέρου να είναι αναλογικές, και οι προτάσεις που υποβάλλει στο Δικαστήριο για την οριστική του απόφαση θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν ήδη αυτή την ανάγκη. Ο συνδυασμός της ικανότητας πληρωμής ενός κράτους μέλους και της θεσμικής του βαρύτητας εξασφάλιζε αυτή την ισορροπία. Η χρήση μόνον του ΑΕΠ θα διατάρασσε αυτή την ισορροπία, διότι θα αντανάκλυσε αποκλειστικά την οικονομική διάσταση των κρατών μελών. Θα είχε πολύ διαφορετικές συνέπειες για τα διάφορα κράτη μέλη και, ειδικότερα, θα συνεπαγόταν σημαντική αύξηση στα ποσά των προτεινόμενων κυρώσεων για περισσότερο από το ένα τρίτο των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο συντελεστής «N» θα πρέπει να εξακολουθήσει να αντικατοπτρίζει τόσο το ΑΕΠ όσο και τη θεσμική βαρύτητα. Στην παρούσα ανακοίνωση περιγράφεται λεπτομερώς πώς μπορεί να διατηρηθεί αυτή η ισορροπία με παράλληλη προσαρμογή της μεθόδου υπολογισμού που εφαρμόζει η Επιτροπή για τις οικονομικές κυρώσεις που προτείνει.

2. Επανεξέταση του συντελεστή N

Το Δικαστήριο έκρινε σε πολλές περιπτώσεις ότι η μέθοδος υπολογισμού για την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τις κυρώσεις συνιστά ενδεδειγμένο μέσο, διότι αντικατοπτρίζει την ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους, ενώ ταυτόχρονα διατηρείται μια εύλογη απόκλιση στον τρόπο αντιμετώπισης των διαφόρων κρατών μελών.⁽⁹⁾

Ωστόσο, το Δικαστήριο, στην απόφασή του της 14ης Νοεμβρίου 2018⁽⁹⁾, διαπίστωσε ότι από την 1η Απριλίου 2017 το σύστημα ψηφοφορίας στο Συμβούλιο, το οποίο προβλέπεται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Συνθήκη ΕΚ), έχει αλλάξει⁽¹⁰⁾. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, κατά συνέπεια, ο συντελεστής N δεν μπορεί πλέον να λαμβάνει υπόψη τις ψήφους ενός κράτους μέλους στο Συμβούλιο και ότι πρέπει να βασίζεται στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) των κρατών μελών ως κυριότερο στοιχείο.

Σύνθεση του συντελεστή N

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εκτός από την ικανότητα πληρωμής των κρατών μελών, ο συντελεστής N θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τη θεσμική βαρύτητα των κρατών μελών. Αυτό σημαίνει ότι η μέθοδος υπολογισμού του συντελεστή N δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο στη δημογραφική ή οικονομική βαρύτητα, αλλά και στην εκτίμηση ότι κάθε κράτος μέλος έχει εγγενή αξία στη θεσμική δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου, απαιτείται νέα εξέταση της θεσμικής βαρύτητας που θα χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό των οικονομικών κυρώσεων. Προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ της ικανότητας πληρωμής και της θεσμικής βαρύτητας ενός κράτους μέλους, η Επιτροπή θα υπολογίζει τον συντελεστή N με βάση δύο στοιχεία: το ΑΕΠ και τον αριθμό των εδρών για τους αντιπροσώπους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που κατανέμονται σε κάθε κράτος μέλος⁽¹¹⁾. Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρόκειται για την πλέον κατάλληλη αποτύπωση της θεσμικής βαρύτητας των κρατών μελών που υφίσταται σήμερα στις Συνθήκες της ΕΕ.

Απόκλιση του συντελεστή N μεταξύ των κρατών μελών

Ένας άλλος λόγος για να διατηρηθεί η θεσμική βαρύτητα των κρατών μελών κατά τον υπολογισμό του συντελεστή N είναι ότι η αποκλειστική χρήση του ΑΕΠ θα αύξανε σημαντικά την απόκλιση του συντελεστή N μεταξύ των κρατών μελών. Σήμερα η διαφορά μεταξύ του χαμηλότερου και του υψηλότερου συντελεστή N είναι 55 — η διαφορά αυτή θα αυξανόταν σε 312 αν χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά το ΑΕΠ.

Η συμπερίληψη του αριθμού των εδρών ενός κράτους μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στον υπολογισμό του συντελεστή N θα διασφαλίσει τη διατήρηση μιας εύλογης απόκλισης μεταξύ των κρατών.

Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η νέα μέθοδος υπολογισμού του συντελεστή N θα πρέπει να οδηγεί σε ποσά που δεν δημιουργούν αδικαιολόγητες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και παραμένουν όσο το δυνατόν πιο κοντά στα ποσά που προκύπτουν από την τρέχουσα μέθοδο υπολογισμού, τα οποία είναι αφενός αναλογικά και αφετέρου επαρκώς αποτρεπτικά. Ενώ τα ποσά που προκύπτουν ενδέχεται να είναι χαμηλότερα σε σύγκριση με την τρέχουσα κατάσταση, προσεγγίζουν περισσότερο την πρακτική του Δικαστηρίου, το οποίο γενικά καθορίζει χαμηλότερα πρόστιμα από αυτά που προτείνει η Επιτροπή.

⁽⁹⁾ Υπόθεση C-93/17, Επιτροπή κατά Ελλάδας, EU:C:2018:903, σκέψη 132.

⁽⁹⁾ Υπόθεση C-93/17, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, EU:C:2018:903, σκέψεις 138 και 142.

⁽¹⁰⁾ Αντικαταστάθηκε από το σύστημα της διπλής πλειοψηφίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 4 της ΣΕΕ. Πριν από τη σταδιακή κατάργηση του συστήματος ψηφοφορίας στο Συμβούλιο που προβλέπεται στη Συνθήκη ΕΚ, κάθε κράτος μέλος είχε καθορισμένο αριθμό ψήφων στο Συμβούλιο. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, κάθε κράτος μέλος διαθέτει μία ψήφο και η ειδική πλειοψηφία επιτυγχάνεται όταν το 55 % των κρατών μελών ψηφίζουν υπέρ και τα εν λόγω κράτη μέλη αντιπροσωπεύουν το 65 % του πληθυσμού της ΕΕ. Αυτό το σύστημα δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως απλή στάθμιση και να χρησιμοποιηθεί όπως το προηγούμενο σύστημα.

⁽¹¹⁾ Βλέπε, για την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο, το άρθρο 3 της απόφασης 2013/312/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2013, για τον καθορισμό της σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΕ L 181 της 29.6.2013, σ. 57) και το άρθρο 3 της απόφασης (ΕΕ) 2018/937 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2018, για την επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο, που αρχίζει στις 2 Ιουλίου 2019.

Τιμή αναφοράς για τον συντελεστή N

Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τον συντελεστή N του Λουξεμβούργου ως τιμή αναφοράς. Αυτό γίνεται από τότε που το Λουξεμβούργο ήταν η χώρα με το χαμηλότερο συνολικό ΑΕΠ μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να επιλεγεί μια τιμή αναφοράς που θα αποτυπώνει καλύτερα τη σημερινή οικονομική και πολιτική πραγματικότητα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα καθορίσει τον συντελεστή N αναφοράς χρησιμοποιώντας τον μέσο όρο καθενός από τους δύο παράγοντες που χρησιμοποιούνται, του ΑΕΠ και του αριθμού των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾. Η χρήση μέσων όρων αυξάνει επίσης τη σταθερότητα αυτής της τιμής αναφοράς με την πάροδο του χρόνου.

Ωστόσο, η χρήση αυτών των παραγόντων χωρίς προσαρμογή οδηγεί σε τιμή αναφοράς για τον συντελεστή N που είναι σημαντικά χαμηλότερη από την τρέχουσα τιμή. Ως εκ τούτου, απαιτείται προσαρμογή προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ποσά που προτείνονται από την Επιτροπή θα παραμείνουν αναλογικά και επαρκώς αποτρεπτικά. Ένας συντελεστής προσαρμογής 4,5 θα προσεγγίξει τα σημερινά επίπεδα, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι δεν θα σημειωθεί αύξηση για κανένα κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, τα αντίστοιχα βασικά ενιαία ποσά που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ημερήσιων χρηματικών ποινών και των κατ' αποκοπήν ποσών προσαρμόζονται ως εξής:

— Βασικό ενιαίο ποσό για τις ημερήσιες χρηματικές ποινές: $690 \text{ EUR} \times 4,5 = 3\,105 \text{ EUR}$.

— Βασικό ενιαίο ποσό για τα κατ' αποκοπήν ποσά: $230 \text{ EUR} \times 4,5 = 1\,035 \text{ EUR}$.

Με βάση την ίδια λογική, το τρέχον κατώτατο κατ' αποκοπήν ποσό αναφοράς ύψους 571 000 EUR θα πολλαπλασιαστεί επίσης με τον νέο συντελεστή N για να υπολογιστεί το ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό για κάθε κράτος μέλος. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα προτεινόμενα ποσά είναι αναλογικά και αποτρεπτικά, το ποσό αυτό θα πολλαπλασιαστεί επίσης με τον συντελεστή προσαρμογής: $571\,000 \text{ EUR} \times 4,5 = 2\,569\,500 \text{ EUR}$. Τα ποσά αυτά θα αναθεωρούνται κάθε χρόνο, με βάση τον πληθωρισμό.

Ο συντελεστής N που προκύπτει ανά κράτος μέλος καθορίζεται στο παράρτημα I και το ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό που προκύπτει στο παράρτημα II.

3. Εφαρμογή

Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τη μέθοδο υπολογισμού, όπως περιγράφεται στην παρούσα ανακοίνωση, στις οικονομικές κυρώσεις που προτείνει στο Δικαστήριο από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει τη μέθοδο υπολογισμού που περιγράφεται στην παρούσα ανακοίνωση το αργότερο πέντε έτη μετά την ημερομηνία έγκρισής της.

Όταν η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση καταστεί νομικά ισχυρή, και ανεξαρτήτως αν η συμφωνία αποχώρησης ⁽²⁾ τεθεί ή όχι σε ισχύ, η Επιτροπή θα υπολογίσει εκ νέου τους σχετικούς μέσους όρους και θα προσαρμόσει αντίστοιχα τα αριθμητικά στοιχεία που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II.

⁽¹⁾ Ο μέσος όρος υπολογίζεται ως εξής: ο συντελεστής «N» είναι ένας γεωμετρικός μέσος όρος που υπολογίζεται με βάση την τετραγωνική ρίζα του γινομένου των παραγόντων που βασίζονται στο ΑΕΠ των κρατών μελών και του αριθμού των εδρών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Προκύπτει με τον ακόλουθο τύπο:

$$\sqrt{\frac{GDP_n}{GDP_{avg}} \times \frac{Seat_n}{Seat_{avg}}}$$

όπου: GDP n = το ΑΕΠ του οικείου κράτους μέλους, σε εκατ. ευρώ· GDP avg = ο μέσος όρος του ΑΕΠ της ΕΕ των 28· Seat n = ο αριθμός των εδρών του οικείου κράτους μέλους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο· Seat avg = ο μέσος αριθμός εδρών όλων των κρατών μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

⁽²⁾ Η συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, όπως επισυνάπτεται στην πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της εν λόγω συμφωνίας, COM (2018) 833 final.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ειδικός συντελεστής «N»

Βέλγιο	0,79
Βουλγαρία	0,24
Τσεχική Δημοκρατία	0,51
Δανία	0,50
Γερμανία	4,60
Εσθονία	0,09
Ιρλανδία	0,46
Ελλάδα	0,51
Ισπανία	2,06
Γαλλία	3,40
Κροατία	0,19
Ιταλία	2,93
Κύπρος	0,09
Λετονία	0,12
Λιθουανία	0,17
Λουξεμβούργο	0,15
Ουγγαρία	0,41
Μάλτα	0,07
Κάτω Χώρες	1,13
Αυστρία	0,67
Πολωνία	1,23
Πορτογαλία	0,52
Ρουμανία	0,62

Σλοβενία	0,15
Σλοβακία	0,27
Φινλανδία	0,44
Σουηδία	0,81
Ηνωμένο Βασίλειο	3,50

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Κατώτατο κατ' αποκοπή ποσό (σε χιλιάδες ευρώ)

Βέλγιο	2 029
Βουλγαρία	616
Τσεχική Δημοκρατία	1 310
Δανία	1 284
Γερμανία	11 812
Εσθονία	231
Ιρλανδία	1 181
Ελλάδα	1 310
Ισπανία	5 290
Γαλλία	8 731
Κροατία	488
Ιταλία	7 524
Κύπρος	231
Λετονία	308
Λιθουανία	437
Λουξεμβούργο	385
Ουγγαρία	1 053
Μάλτα	180
Κάτω Χώρες	2 902
Αυστρία	1 720
Πολωνία	3 158
Πορτογαλία	1 335
Ρουμανία	1 592

Σλοβενία	385
Σλοβακία	693
Φινλανδία	1 130
Σουηδία	2 080
Ηνωμένο Βασίλειο	8 987